

LOHKANMÁHTTUI SKAN

NOTERENGHPA

ÁRVVOŠTALLAT GIELA JA LOHKAMA

Namma:

Luohkká:

Ahki:

Skuvla:

Geahččalanjodiheaddji

Beaivi:

BOHTOSIID ČOAHKKÁIGEASSU:

OASSEGEAHČČALEAMIT		BOHTOSAT	ÁRVOŠTALLAN
1	GULDALANÁDDEJUPMI		
2	CEALKKAMUITU		
3	OLLAŠUHTTIT CEALKAGIID		
4	RÁHKADIT CEALKAGIID		
5	ČILGET SÁNIID		
6	SÁTNEMOBILISEREN		
7	FONOLOGALAŠ DIÐOLAŠVUOHTA		
8	BUSTÁVVAMÁHTTU - LOHKAT		
9	BUSTÁVVAMÁHTTU - ČÁLLIT		
10	LOHKAT SÁNIID		
11	ČÁLLIT SÁNIID		
12	LOHKANÁDDEJUPMI		
13	JITNOSITLOHKAN		
14	HÁMUHIT ČÁLALAČČAT		

Eará geahččaleamit:

.....

.....

.....

.....

1 Guldalanáddejupmi

Bagadallan: "Mun logan dutnje muiltalusa. Go lean geargan, de muiltalat don munnje dan muiltalusa. Gulda, dál lohkažođán"

Loga teavstta. Go leat geargan, dajat oahppái: "De muiltal don munnje dán muiltalusa."

Guokte gievrras albmá vulggiiga várrái guovžžabivdui.	
Nubbi sudnos lei goddán mángga guovžža ovdal.	13
Go soai deaivvaiga guovžža, lei guovžžas nu nealgi, ja lei	
nu suhtus ahte fallehii albmá-guovtto ovtatmánno.	29
Soai viegaiga beazi duohká. Guovža ruohtai beazi vuostá ja	
dohppii rápmáiguin birra beazi. Dat boares guovžabivdi	
dohppii guovžža rápmáide ja doalai guovžža gitta,	
ja de čurvii dan nuppái:	57
- Boađe goddit!	
Muhto ii son boahtán, son manai ruoktot. Beaivvi maŋŋil bođii fas geahččat mo su ustibis lei,	
gean son gáttii leat jápmán. Son oinnii ahte ustit lei ain eallimin. Go bođii lagabuidda, dajai ustit	
guhte lei doallamin guovžža:	
- Boađe doallat! Dás ii leat mihkkege váralaččaid, dasgo guovža lea váiban, ja gaccat	97
leat darvában beahcái.	
De nubbi bođii ja doallagođii guovžža. Dalle dajai guovžabivdi:	113
- Doala dal don ges ovtta beaivvi! Jus luoittát, de borrot.	
Albmái ii duosttan luoitit. Go beaivi lei gollan, bođii guovžabivdi ja gottii dan guovžža, ja jearai	132
ustibis:	
- Lea go buorre guđđojuvvot okto go olbmos lea heahti?	149
	158

(Boares álbmotmuiltalus)

Skoren: Geavat skovi boahtte siiddus

SKOREN GULDALANBARGGUS

Galle muitaluselemeantta (me), eanemusat 30. (Bente E. Hagtvet vuogi mielde)

MUITALUSSTRUKTUVRA	TEAKSTA	OAHPPI MUITALUS
Álgu eanemusat 3 me omd <i>Persovdna</i> guokte gievrras albmá= 1 <i>Áigi</i> oktii= 1 <i>Báiki</i> várrái= 1	Guokte gievrras albmá vulggiiga oktii várrái	
Árta/motiiva eanemusat 2 me omd guovžžabivdui= 1 goddán mángga guovžža = 1	guovžžabivdui. Nubbi sudnos lei goddán mángga guovžža ovdal.	
1. doaibma eanemusat 3 me omd deaivvaga guovžža/fallehii albmá-guovtto = 1 deaivvaga guovžža +fallehii albmá- guovtto = 2 ovttatmánno = 1	Go soai deaivvaiga guovžža, lei guovžžas nu nealgi, ja lei nu suhtus ahte fallehii albmá-guovtto ovttatmánno.	
2. doaibma eanemusat 3 me omd viegaiga/ruohtai/dohppii = 1 viegaiga + ruohtai + dohppii = 3	Soai viegaiga beazi duohká. Guovža ruohtai beazi vuostá ja dohppii rápmáiguin birra beazi.	
3. doaibma eanemusat 3 me omd guovžabivdi dohppii/doalai guovžža/čurvii dan nubbái= 1 guovžabivdi dohppii + doalai guovžža + čurvii dan nubbái = 3	Dat boares guovžabivdi dohppii guovžža rápmáide ja doalai guovžža gitta, ja de čurvii dan nuppái: - Boađe goddit!	
4. doaibma eanemusat 4 me omd ii boahtán/manai ruoktot =1 ii boahtán + manai ruoktot = 2 bođii geahččat/gáttii jápmán = 1 bođii geahččat+ gáttii jápmán = 2	Muhto ii son boahtán, son manai ruoktot. Beaivvi manjil bođii fas geahččat mo su ustibis lei gean son gáttii leat jápmán.	
5. doaibma eanemusat 6 me omd oinnii eallimin/bođii lagabuidda/ lei doallamin = 1 oinnii eallimin/bođii lagabuidda/ lei doallamin =3 boađe doallat/ii leat váralaš/lea váiban =1 boađe doallat + ii leat váralaš + lea váiban =3	Son oinnii ahte ustit lei ain eallimin. Go bođii lagabuidda, dajai ustit guhte lei doallamin guovžža: - Boađe doallat! Dás ii leat mihkkege váralaččaid, dasgo guovža lea váiban, ja gaccat leat darvában beahcái.	
Boadus eanemusat 3 me omd doallagođii guovžža/jus luoittát de borrot/ii duosttán luoittat = 1 doallagođii guovžža + jus luoittát de borrot + ii duosttán luoittat = 3	De nubbin bođii ja oallagođii guovžža. Dalle dajai guovžabivdi: - Doala dal don ges ovttá beaivvi! Jus luoittát, de borrot. Albmái ii duosttan luoittat.	
Loahppa eanemusat 3 me omd gottii guovžža/jearai ustibis/ guđđojuvvot og olbmos lea heahti=1 gottii guovžža + jearai ustibis + guđđojuvvot go olbmos lea heahti =3	Go beaivi lei gollan, bođii guovžabivdi ja gottii dan guovžža, ja jearai ustibis: - Lea go buorre guđđojuvvot okto go olbmos lea heahti?	
Oktiibuot 30 me		

Guldanlanáddejupmái gažaldagat

(jearrat maŋŋá go oahppi lea geargan spontánalaččat bájuhit)

1. Geat vulggiiga várrái? (muitu)
2. Manne vulggiiga várrái? (eksplisihhta)
3. Manne fallehii guovža ovttatmánno albmá-guoktá? (eksplisihhta)
4. Gosa viegaiga albmá-guovttos? (muitu)
5. Maid čurvii dat nuppi dan nubbái go lei doallamin guovžža gitta? (muitu, njuolgga sárdnun)
6. Manne ii goddán dan guovžža son gii ii lean doallamin? (implisihhta)
7. Maid áiggui guovžabivdi dahkat go ustit válddii guovžža gitta? (implisihhta)
8. Man guhká fertii ustit doallat guovžža gitta ovdal go guovžabivdii gottii guovžža? (muitu)
9. Maid oaivvildii guovžabivda go jearai lei go buorre guđđojuvvot go lea headis? (implisihhta)
10. Mii dáhpáhuvai maŋŋá? Mital/ráhkát loahpa dán mitalussii!

Notáhtat:

.....

.....

.....

.....

2. Cealkkamuitu

Bagadallan: *Mun logan soames cealkagiid dutnje. Fertet dárkilit gullat ja geardduhit daid justa nu go mun dadjen.*

Bisset iskadeami go oahppi ii leat muitán golbma mañimuš cealkaga. Čále galle riehta cealkaga leat, ja maiddái guđelágán boastuvuođaid oahppi dahká.

		stávvalat	sánit
1	Son viegai olggos.	5	3
2	Dál sáhtát fas nohkkat.	6	4
3	Manne vulget mánát meahcái?	8	4
4	Skuvllas stoahkat mii bustávaiguin.	9	4
5	Nieida čievččastii dan stuora spáppa.	10	5
6	Son fárrii eret lanjas diimmu njeallja.	11	6
7	Mun oahpahin beatnaga viežžat gápmagiid.	12	5
8	Álggos vuottolahaimet, muhto de vuittiimet.	13	5
9	Eadni ja áhčči vulggiiga maiddái girdimátkái.	14	6
10	Nieida válddii dan stoahkanbiilla maid hálidii mielde.	15	7
11	Line cokkai čuvlla danne go son áiggui etno mielde.	16	9
12	Luopmánat maid mun ieš čoaggán, leat buoret go dat mat gávppis leat.	17	12
13	Dán geasi lei nu liegga čáhci ahte áhkku sáhtii gálašit.	18	10
14	Orui leamen nu ahte son ii oppa gullan ge go biellu čuojai.	19	12
15	Mii diehtit ahte muhtin mánát heitet čierumis go mii borahat sin.	20	11
16	Heasta nagoda ruohttat johtileappot go okta olmmoš gii sihkkelastá.	21	9
17	Son lea nu čeahppi čuojahit gitára ahte sáhtta čuojahit orkesteris.	22	10
18	Rieban ruhtai nu johtilit go nagodii amas dat stuora nealge beana juksat.	23	12
	Oktiibuot:		

Galle áibbas riehta cealkaga		
Malssiidan	Om.	
Guođđán	Om.	
Ádden boastut	Om.	

3 Ollašuhhtit cealkagiid

Bagadallan:” Mun dajan muhtin cealkagiid. Dat leat veaháš ártegat danne go dain váilot muhtin sánit loahpas. Don mearridat guđe sániid don sáhtát geavahit, muhto galgá heivet dasa mo mun álggahin.

Dá lea vuosttas: Son bávvččagii danne (veahket oahppi jus lea dárbu)

	Teaksta	Skoren
1	Go mun lean geargan borramis,	_____
2	Jus gánda lei muitán váruhit,	_____
3	Nieida lea	_____
4	Son diehtá ahte go	_____
5	Nieida dajai	_____
6	Unnoraš	_____
7	Ahte don leat váiban,	_____
8	Danne go earát mannet,	_____
9	Lohkat	_____
10	Maŋŋá go son lei	_____

Árvvoštallan: álki ☐ veahá váttis ☐ váttis ☐

4 Ráhkadit cealkagiid

Leat golbma cealkaga. Cealkagiid gálgá čuohppat sátnin ja vurket konvoluhtaide. Juohke cealkaga sáhttá rievdadit guovtte gearddi.

Bagadallan: *Sáhtát go ráhkadit dán cealkaga: Skuvllas stoahkat mii spáppain. Sáhtát go ráhkadit cealkaga mii álgái mii-sániin?*

SKUVLLAS MII STOAHKAT SPÁPPAIN

A mii stoahkat skuvllas spáppain

Á spáppain mii stoahkat skuvllas

MUN IKTE OAHPAHIN IEŽAN BEATNAGA VIEŽŽAT MUNNJE GÁPMAGIID

A mun oahpahin iežan beatnaga ikte munnje gápmagiid viežžat

Á Munnje gápmagiid viežžat oahpahin mun iežan beatnaga ikte

MANNAN GEASI MANAIGA EADNI JA ÁHČČI GIRDIIN LIEGGARIIKII

A eadni ja áhčči manaiga mannan geasi girdiin lieggariikii

Á lieggariikii manaiiga eadni ja áhčči mannan geasi girdiin

Galle riehta cealkaga: (eanemus 6)

Árvvoštallan: álki ☐ veaháš váttis ☐ váttis ☐

5 Čilget sániid

Bagadallan: “Mun logan dutnje muhtin sániid. Geahččal čilget sáni oaivila. Jus ii riehta dieđe maid sáni máksá, de muital maid dieđát sánis”

Skoren: Dilálašvuodasorjjasmeahhtun áddejupmi addá 2 čuoggá, dovdat sáni addá 1 čuoggá.

	Skoren: 2, 1 dahje 0
1 Ruđat	
2 Koaffar	
3 Bensiidna	
4 Ambulánsa	
5 Bileahтта	
6 Globus	
7 Muosehuhttit	
8 Ođđajahki	
9 Gáđaštit	
10 Mikroskohpa	
	Eanemus= 20

Árvvoštallan: álki ☐ veaháš váttis ☐ váttis ☐

6 Sátnemobiliseren

Bagadallan: “Daja ovttá minuvttas nu olu duhkorasaid go fal muittát”

Skoren lea sániidlohku juohke kategorijias.

	Skoren
stohkosat (hárjehallan)	
borramušat/biepmut	
eallit	
biilamearkkat	
sánit mat álget M-bustávain (hárjehallan)	
sánit mat álget S-bustávain	
sánit mat álget L-bustávain	

Árvvoštallan: álki ☐ veaháš váttis ☐ váttis ☐

7 Fonologalaš diđolašvuohta

a) Riibmasánit:

Bagadallan: “Gávnna dan sáni mas ii leat seamma šuoŋka go dain earáin, (mii ii heive)”
Dárkkis ahte oahppi lea ádden barggu ovdal go álgibeahtti.

áiti	sáiti	<u>biegga</u>	báiti	
dállu	<u>viessu</u>	gállu	nállu	
boassa	<u>goahti</u>	doassa	goassa	
<u>čoavji</u>	bealgi	sealgi	nealgi	
njuorrat	<u>juhkat</u>	sárrat	šárrat	
beallji	duollji	billji	<u>njeallja</u>	
boallu	doallu	<u>garjá</u>	goallu	
skoren (7 eanemus)				

á) Analysa

Bagadallan: *guđe jietnadagat leat dán sánis (mo čálát dán sáni)?*

son		fas		amas	
álás		sahá		biila	
šaldi		renko		guovža	
gazza		gákteboagán		muhtagiellá	
skoren (12 eanemus)					

b) Syntesa

Bagadallan: “*Guđe sáni jurddašan (mii šáddá)?*”

Loga jietnadagaid 1 sekunda gaskkas

m-u-s	á-i-d-i	f-a-n-a-s	g-u-s-s-á
g-i-r-k-u	b-o-a-z-u	č-á-l-l-i-t	b-o-r-r-a-t
v-u-o-š-š-a-t	l-o-g-a-h-i-t	s-á-p-m-e-l-a-š	č-á-l-l-i-n-g-i-r-j-i

“*Sáhtát go bidjat jietnadagaid oktii nu ahte šaddet duššisáni?*”

b-o-j-a-t	m-á-n-d-á	u-h-č-č-i	d-i-nj-a-l
skoren (16 eanemus)			

c) Sajádatánalyssa

“guđe jietnadat boahtá ---“

maŋŋá	i	sánis	birget
maŋŋá	f	sánis	elefánta
maŋŋá	r	sánis	reahka
ovdal	n	sánis	rieban
ovdal (goappašagaid)	á	sánis	mánáš
skoren (6 eanemus)			

č) Segmeanttasubtrakšuvdna**č-1 GOALLOSTUVVON SÁNIT**

“mii báhcá vel sátnái go válddán eret?”

Johkagáddi	johka	=
guollemuorra	guolle	=
oađđensadji	oađđen	=
miessemánnu	miesse	=
láigenođđu	láige	=

skoren (5 eanemus)

č-2 STÁVVALAT JA SÁNIT

“mii báhcá vel sátnái go válddán eret?”

sánit	sán	=
lámis	lá	=
gáffal	gáf	=
gáládat	lá	=

skoren (4 eanemus)

č-3 JIETNADAGAT

“mii báhcá vel sátnái go válddán eret?”

láigi	l	=
gákšu	g	=
beaktu	b	=
čierut	/r/	=
dálki	k	=
náitalin	goappašiid /n/	=

skoren (6 eanemus)

Oktiibuot

Fonologalaš diđolašvuohta:

Árvvoštallan: álki ☐ veaháš váttis ☐ váttis ☐

8 Bustávamáhttu – lohkat bustávid ja ráhkadit sániid

Bagadallan: “Loga munnje dáid jietnadagaid (bustávid)? Juohke jietnadahkii maid logat, gávnnat vel guokte sáni mat álget dáinna jietnadagain”

(Vállje unna-dahje stuorabustávid dan mielde mii oahppái lea dábálemos)

1. bargobihtta. Ráhkadit sániid

Á		Č		J	
					
B		O		V	
					
N		F		R	
					
G		Š		I	
					
P		T		U	
					
C		M		S	
					
A		K		D	
					
E		H		L	
					

Lohkan : skoren (24 eanemus)

Dadjat sániid: skoren (48 eamenus)

9 Bustávamáhttu – čállit

Bagadallan: “Čále daid jietnadagaid/bustávid maid logan! Ovdal go čálát gearddut jietnadagaid/bustávid maid mun logan nu ahte mun gulan leat go don gullan riehta.”

Čális mat lea boastut dahje oahppi lea eahpesihkkar.

Loga dan vuogi mielde mii lea oahppái oahpis (bustávva – jietnadat/
bustávva- bustávvanamma)

á	č	j	b	o	v	n	f	z
g	š	i	p	ŋ	u	ť	m	s
a	c	d	e	h	ž	k	l	r
t	ď							

Skoren (eanemus - 29)

10 Lohkat sániid

Bagadallan: "Loga dáid sániid jitnosit."

Galle riekta

2. bargobihtta		<i>Sátnelohkan – jietndatčuovvu sánit</i>			
mu	dá	su	de	go	gal
jus	sin	šat	lea	ale	dus
fal	diet	bahá	álás	fanas	čázis
cizáš	viđas	leaba	giđđa	čuožžu	johka
láppis	seanġa	renġii	guossi	biellu	boaris
heargi	riidet	šaldái	stoahkat	borahit	oahpaheaddji
					(36 eanemus)
3. bargobihtta		<i>Sátnelohkan - duššisánit</i>			
fo	ra	om	val	sám	šeal
diđa	renġi	buga	omas	ilas	čiza
kilka	skušša	brissá	gosiid		
brállái	duorrit	vihkat	duotta		
giillaid	merggiide	gežžii	menġkuiguin		
					(24 eanemus)
4. bargobihtta		<i>Sátnelohkan - suopmanjietnadat spiehkasteaddji sánit</i>			
reahka	reaga	rieban	eadni	jogas	
jerren	áddjá	jokŋa	oažžut	mielki	
					(10 eanemus)
5. bargobihtta		<i>Sátnelohkan - stávvaljuohkin</i>			
nás-ti	nást-tit	vuol-git	vuolg-gán	no-ras	nor-ra-sa
oai-vái	oaiv-vi	ráid-dus	rái-du	seanġ-gain	seŋ-gii
jáv-ri	jáv-riin	áib-mu	áim-mus	čoavj-ji	čoav-ji
juol-gái	juolg-giin				
					(20 eanemus)
6. bargobihtta		<i>Sátnelohkan - morfemat</i>			
Álggus sánit			Loahpas sánis		
<i>bora-dit</i>			<i>olmmoš-laš</i>		
<i>bora-hit</i>			<i>sápme-laš</i>		
<i>bora-stit</i>			<i>girjjá-laš</i>		
<i>bora-dišgoahtit</i>			<i>ráhkis-laš</i>		
<i>bora-spire</i>			<i>vejo-laš</i>		
					(10 eanemus)

Áigegeavaheami meroštallan:

.....
Sihkarvuoda meroštallan

.....
oktiibout riekta (100 eanemus)

11 Čállit sániid**1. DIKTÁHTTA: OVTTASTÁVVALSÁNIT**

1. Sáhtát go don suhkat fatnasiin?	go
2. Lea go jiekŋa jávrris?	lea
3. Mánát oidne gal boares biilla.	gal
4. Sii orrot ođđa vieses.	sii
5. Nieida borai sihke rušpi ja njálgáid.	ja
6. Mus leat čáhpes buvssat.	mus
7. In šat hálit borrat.	šat
8. Dás lea vilges bussá.	dás
9. Min beana lea láhpon.	min
10. Eaba soai gal boađe otn.	soai

Skoren /10

2. DIKTÁHTTA: JIETNADATČUOVVU GUOVTTESTÁVVALSÁNIT

amas	
ilus	
beana	
bahá	
šaldi	
dáža	
čázi	
cizaš	
renko	
giđas	

Skoren /10

3. DIKTÁHTTA: DÁSSEMOLSUN

nealgi	nealggi	nealgái
čalbmi	čalmmis	čalmmiit
niidii	nieiddas	nieida
goahti	goađis	goahtái
dállu	dálu	dálu
gazza	gaccat	gacca
oappát	oabbá	oabbái
viellja	vieljat	vieljas
čevrris	čevrrát	čevrrás
juolggit	juolgái	juolggiin

Skoren /30

Oktiibuot skoren /50

12 Lohkanáddejupmi 7. bargobihtta

Anne Dagmar Biti Mikalsen ráhkadan teavstta Bente E. Hagtvet minstara mielde.

Bagadallan: "Loga munnje jítnosit dán bihtá. Mearkkaš maid logat vai sáhtát munnje dan fas muitalit"

	Galle Sáni
Ánne orru etniin, áhčiin ja unna oappážiin veaháš olggobealde gili. Áhkku ja áddjá orrua maiddái das lahka.	17
Ovta beaivvi vulggii áhkku Ánne-gácci geahčai. Son lei measta joavdan viesu lusa go beana fáhkka ciellagođii. Áhkku suorganii nu ahte njalahasttii ja gahčai. Dat nu bávččagii, ja son gulai mii nu roaškehii. Gurot-juolgi dat lei.	53
Maid dál galggai dahkat. Áhkku vikkai huikit, muhto ii oktage gullan. - Gos mu mátke-telefovna lea? jurddašii áhkku.	70
Dat gal lei báhcán ruoktot. De oinnii áhkku ahte Ánne beana bohtá olles fártta su guvlui. - Buorre šiega Čebo, mun soaitán leat doadján juolggi, mana Ánne viežžat veahkin, dajai áhkku-riehpu.	101
Jierbmás beana jorggihii ja ruohtastii viesu guvlui. Áhkku gulai beatnaga ciellamin issorasat. - Áhkku mii lea dáhpáhuuvvan? Leat go buozas? Amma it jáme áhkku? čierostuvai Ánne go soai áhčiin bođiiga áhku lusa.	133
Áhkku fertii buohcciidvissui. Doppe son lei mánga vahkku. Go áhkku fas beasai ruoktot, de divssui áddjá áhku dego son livččii glásas ráhkaduvvan.	154

Galle sáni:

Skoren: Geavat skorenskovi boahhte siiddus.

Notáhtat:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. bargobihtá - lohkanáddejum skoren

Galle muitaluselemeantta (me) leat, eanemus 30 me. (Bente E. Hagtvæt)

MUITALUSSTRUKTUVRA	TEAKSTA	OAHPPI MUITALUS
Álgu eanemusat 5 me omd <i>Persovdna</i> Ánne = 1 Ánne + bearaš = 2 <i>Áigi</i> ovttá beaivvi = 1 <i>Báiki</i> veaháš olggobeal gili = 1 das lahka = 1 veaháš olggobeal gili + das lahka = 2	Ánne orru etniin, áhčiin ja unna oappáziin veaháš olggobealde gili. Áhkku ja áddjá orrua maiddá das lahka.	
Árta/motiiva eanemusat 3 me omd vulggii vázzit/ lei joavdan/ciellagođii / 1 vulggii vázzit + lei joavdan + ciellagođii = 3	Ovttá beaivvi vulggii áhkku Ánne-gácci geahčai. Son lei measta joavdan viesu lusa go beana fáhkka ciellagođii.	
1. doaibma eanemusat 3 me omd suorganii/njaláhasttii/gahčai = 1 suorganii + njalahasttii + gahčai = 3	Áhkku suorganii nu ahte njalahasttii ja gahčai.	
2. doaibma eanemusat 3 me omd bávvčagii/roaškehii/gurot juolgi = 1 bávvčagii + roaškehii + gurot juolgi = 3	Dat nu bávvčagii, ja son gulai mii nu roaškehii. Gurot-juolgi dat lei.	
3. doaibma eanemusat 3 me omd vikkai huiki/mátketelefovdna/báhcán ruoktot = 1 vikkai huikit + mátketelefovdna + báhcán ruoktot = 3	Maid dál galggai dahkat. Áhkku vikkai huikit, muhto ii oktage gullan. Gos mu mátketelefovdna lea? jurddašii áhkku. Dat gal lei báhcán ruoktot.	
4. doaibma eanemusat 5 me omd áhkku oinnii/beana boahťá/olles fártta = 1 áhkku oinnii + beana boahťá + olles fártta = 3 doadján juolggi/viežžat veahki = 1 doadján juolggi + viežžat veahki = 2	De oinnii áhkku ahte Ánne beana boahťá olles fártta su guvlui. - Buorre šiega Čebo, mun soaittán leat doadján juolggi, mana Ánne viežžat veahkin, dajai áhkku-riehpu.	
5. doaibma eanemusat 3 me omd jierbmás beana jorggihii/ gulai beatnaga ciellamin = 1 jierbmás beana jorggihii + gulai beatnaga ciellamin = 2 čierostuvai Ánne go bođiiga = 1	Jierbmás beana jorggihii ja ruohtastii viesu guvlui. Áhkku gulai beatnaga ciellamin issorasat. - Áhkku mii lea dáhpáhuvvan? Leat go buozas? Amma it jáme áhkku? čierostuvai Ánne go soai áhčiin bođiiga áhku lusa.	
Boađus eanemusat 2 me omd buohcciidvissui/mánja vahkku = 1 buohcciidvissui + mánja vahkku = 2	Áhkku fertii buohcciidvissui. Doppe son lei mánja vahkku.	
Loahppa eanemusat 3 me omd beasai ruoktot/divššui/ glásas ráhkaduvvon = 1 beasai ruoktot + divššui + glásas ráhkaduvvon = 3	Go áhkku fas beasai ruoktot, de divššui áddjá áhku dego son livččii glásas ráhkaduvvon.	
Oktiibuot 30 me		

Lohkanáddejupmái gažaldagat

(dáid jearrá manjá go oahppi lea geargan spontána muitaleamis)

1. Mii lea nieidda namma? (muitu)
2. Gos orui Ánne? (muitu)
3. Manne ii joavdan áhkku Ánne-gácci vissui? (eksplisihhta)
4. Manne ii sáhtán áhkku geavahit mátketelefuovvna? (eksplisihhta)
5. Maid dajai áhku beatnagii mii bođii áhku lusa? (muitu, njuolggo dadjan)
6. Mo oaččui áhku veahki? (implisihhta)
7. Manne čierostuvai Ánne go bođii Čeboin áhku lusa? (implisihhta)
8. Man guhká lei áhku buhcciidviesus? (muitu)
9. Mo divssui áddjá áhku?
10. Mo don jurddašat manai áhkuin go fas bođii ruoktot. Ráhkát loahpa dán muitalussii.

Notáhtat:

.....

.....

.....

.....

13 Jitnositlohkan

Bádde lohka. Sáhtát válljet lohkanvástta maidái stávvallohkamiin. Čális dán árkii lohkanmeattáhusaid.

8.-12. bargobihtá

1. lohkanvássá: 8. bargobihtá

Lásse

Lásse lea unni.

Son liiko stoahkat.

Áhčči stoahká Lássiin.

Lásse riide.

Áhčči lea Lásse heasta.

Lássi lea somá.

Muhtu-min lea áhčči

váralaš ealli.

Dalle gal Lásse ballá.

28 sáni

2. lohkandássi – 9. bargobihtta

Váralaš

Ingá ja su viellja Ágír leigga mannan johka-gáddái lobiheamet.

Lei čakča.

Ingá ja Ágír áigguiga stoahkat duhkoras-fatnasin johka-gáttis.

Ingá gahčai johkii. Son suorganii.

Ágír maid suorganii.

Ágír dohppii Inggá biktasiidda.

Son gaikkehii Inggá fas gáddái.

Ingá duorggistii go lei galbmon. Son viegai ruoktot.

Dál son lea buozas. Son juhká liegga mielkki.

Son ii sáhte njielasit. Sus lea čotta bávččas.

60 sáni

3. lohkandássi – 10. bargobihtta

Davvebiegga ja beaivváš

Davvebiegga ja beaivváš nággáhalaiga goappá sudnos lei gievrrat. Dalle bođii olmmoš vázzi. Sus lei olgguldas-bivttas badjelis. Soai soabaiga ahte dat sudnos gii oaččui olbmo nuoladit, lei gievrrat.

Davvebiegga bossugođii maid dal leš nagodan. Mađi eanet go bosui, dađi eanet čanai olmmos biktasa birra. Loahpas fertii davvebiegga vuollánit.

De idii beaivváš, ja šattai liekkas ja buorre. Fargga nuolai olmmoš dan olgguldas-biktasa.

Davvebiegga fal fertii mieđihit ahte beaivváš lei sudnos gievrrat

75 sáni

4. lohkandássi – 11. bargobihtta

Davvebiegga ja beaivváš

Beaivváš ja bieggá eaba soahpan goappá sudnus lei gievrrat.

- Moai fertejetne gávdnat masa maid geavahtetne fámuid, dajai bieggá.

Soai smiehtaiga veaháš. Dalle soai fuobmáiga olbmo luotta alde ja sus lei olgguldas-bivttas badjelis.

- Son gii munnos oažžu dien olbmo nuollat olgguldas-biktasa, lea gievrramus, huikkádii bieggá.

Dasa gal lei beaivváš ovttá-oaivilis. Bieggá bossugođii maid dal leš nagodan. Olmmoš dovddai ahte bieggagođii ja čatnallii biktasa čavgadeappo birra. Loahpas fertii bieggá vuollánit.

- Lea mu vuorru, dajai beaivváš.

Beaivváš idii balvva duohken ja báitigođii. Šattai lieggaseappo ahte lieggaseappo. Olmmoš bivastuvai dainna liegga biktasiin. Dalle son nuolai dan biktasa, ja čohkkedii.

- Mun lean vuoitán, dajai beaivvás.

Bieggá fertii mieđihit ahte beaivváš lei gievrrat.

113 sáni

5. lohkandássi – 12. bargobihtta

Davvebiegga ja beaivváš

Davvebiegga ja beaivváš riidaleigga goappá sudnos lei gievrrat. Goappašagat oaivvildeigga ahte aiddo son ieš dat lei gievrrat, ja eaba soai soabadan.

- Moai fertejetne gávdnat vuogi mo moai dan iske, dajai beaivváš.

Goappašagat jurddašišgođiiga mo dan sáhtášii bargat. Fáhkketaga áiccaiga albmá vázzašeamen eatnamis. Almmái lei čoggan assás olgguldas-biktasa ala go lei nu čoaskis.

- Son gii fitne dien albmá nuoladit, lea munnos gievrramus, árvalii davvebiegga.

Dasa gal mieđai beaivváš. Davvebiegga bossugođii. Balvvat johte olles leavttuin almmis. Lasttat jorragohte luotta alde ja bajás áibmui. Muorat állanedje biekkas, oavssit doddjodedje ja šattai issoras čoaskkis. Almmái váccii bieggávuostá, čatnallii biktasa buorebut birra ja geahččallii johtit vuosttebiggii. Davvebiegga bijai buot fámu oazžut albmás eret dan olgguldasbiktasa, muhto ii masa ge ávkin. Almmái doalai biktasais goappasiin gieđain. Loahpas fertii davvebiegga vuollánit, ja de lei beaivváža vuorru ges. Beaivváš idii daid čáhpes balvvaid duohken ja báitigođii. Áibmo liegganii ja lottit vizardišgohte. Albmái eatnama alde illudišgođii go šattai nu buorre dálki. Šattai nu báhkka ahte ii šat sáhtán dain assás biktasiin vázzit. Son nuolai dan, ja čohkkedii vuoiŋasit čappa dálkkis.

- Dál gal fertet mieđihit ahte mun lea vuotán, dajai beaivváš.

De gal vuollánii davvebiegga.

190 sáni

14 Hámuhit čálalaččat (liige barggut)

Čállit bájuheami: vállje teavstta oahppi beroštumi ja láddandási mielde

Fridnja čállit: vállje bargguid mat baktet oahppi fantasiija

Eará geahččaleami: geahča bagadallama maŋimuš siiddu